

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 8P/223/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323202231
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:8323202231.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ľubov Vargovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, za účasti otca: A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E., E., o návrhu matky: A. A. A., nar. X.X.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, G., na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Humenné, č.k. 8P/169/2021-56 zo dňa 16.11.2021 tak, že zvyšuje výživné na maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 80,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne, ktoré bude otec poukazovať matke vždy do 15. dňa v mesiaci od 18.07.2023.

II. Dĺžné výživné za obdobie od 18.07.2023 do 05.02.2024 vo výške 320,90 eur otec matke zaplatí do 31.03.2024.

odôvodnenie:

1. Matka podala dňa 18.07.2023 na súd návrh, v ktorom žiadala, aby súd zvýšil výživné pre maloletého zo strany otca na sumu 150,- eur mesačne od podania návrhu.

2. V návrhu uviedla, že z rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 8P/169/2021 zo dňa 16. 11.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 01. 12. 2021 vyplýva, že OS Humenné schválil dohodu rodičov o zverení maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky. Otca maloletého zaviazal prispievať na jeho výživu sumou vo výške 80,-eur mesačne. Výška výživného momentálne nepostačuje na pokrytie výdavkov na výživu dieťaťa, nakoľko sa zvýšili ceny potravín, drogérie, liekov, obuvi i ošatenia, energií a výdavkov na bývanie. Dôvodom je skutočnosť, že dieťa vekom má zvýšené výdavky na obuv, oblečenie a stravu. Plánuje nastúpiť do materskej školy, čím sa zvýšia výdavky už pred jeho nástupom. Svojmu synovi ako matka zabezpečuje celodennú starostlivosť. Momentálne sa zdržiava so synom u rodičov na adrese prechodného pobytu. Je vlastníčkou bytu v G., kde má trvalý pobyt. Má výdavky na platby za byt 200 eur mesačne, daň za byt a komunálny odpad 100 eur ročne, strava 100 eur mesačne, hygiena 40 eur. Poberá na syna prídavok na dieťa a rodičovský príspevok v celkovej sume 361 eur mesačne. Má výdavky pre dieťa na plienky 80 eur mesačne, umelé mlieko 100 eur mesačne, strava 50 eur mesačne, hygiena 50 eur mesačne, zdravotná starostlivosť 50,- eur mesačne.

3. Na pojednávaní dňa 05.02.2024 matka trvala na podanom návrhu. Výživné vo výške 80,- eur mesačne jej nepostačuje na pokrytie výdavkov maloletého dieťaťa, nakoľko stúpli ceny potravín, drogérie, liekov, ošatenia a aj výdavky na bývanie. Maloletý má nepriaznivý zdravotný stav, má problém umiestniť ho do škôlky. V súčasnej dobe je bez príjmu, pretože bola v pracovnom pomere u otca a je odkázaná na pomoc svojich rodičov. Otec sa so synom nekontaktuje, nezaujíma sa o neho.

4. Otec sa na súdnom pojednávaní nezúčastnil a svoju neúčasť písomne ospravedlnil. K návrhu sa nevyjadril.

5. Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 05.02.2024 navrhol, aby súd návrhu matky vyhovel, nakoľko dieťa má nepriaznivý zdravotný stav a v konaní bolo preukázané, že otec ho nenavštevuje, nekontaktuje a neprispieva na jeho výživu.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 odsek 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 odsek 4 a 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 odsek 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

6. V konaní bolo zistené: Naposledy bolo o výživnom pre maloletého A. rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 8P/169/2021 zo dňa 16. 11.2021, ktorým súd schválil dohodu rodičov o zverení maloletého A. do osobnej starostlivosti matky a otec maloletého bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 80 eur mesačne. Na Okresnom súde Humenné bolo vedené aj konanie o návrhu otca na zníženie výživného sp. zn. 8P/95/2023, v ktorom súd rozsudkom zo dňa 06.12.2023 návrh otca na zníženie výživného zamietol.

7. Matka v tom čase bola vlastníčkou bytu v E. a mala náklady na bývanie 170 eur, platila hypotekárny úver 150 eur mesačne, daň vo výške 140 eur ročne, poistenie za byt 100 eur ročne, strava 100 eur ročne, hygiena 40 eur mesačne. V tom čase poberala rodičovský príspevok vo výške 300 eur mesačne a výdavky na dieťa boli plienky 60 eur mesačne, umelé mlieko 80 eur mesačne, hygiena 30 eur mesačne, zdravotná starostlivosť 20 eur mesačne a oblečenie 50 eur mesačne. Otec bol v tom období bez pracovného pomeru, bez príjmu a jeho výdavky boli okolo 500 eur mesačne a mal jednu vyživovaciu povinnosť k maloletému A. narodenému v roku 2005. Svoje ďalšie dieťa A. od narodenia nevidel a ani sa nepokúšal s ním kontaktovať. Otec nemal žiadne zdravotné obmedzenia, bol konateľom v obchodnej spoločnosti a živila ho jeho priateľka.

8. Základom pre rozhodnutie o návrhu na zmenu výživného je porovnanie pomerov, za ktorých bolo vydané posledné právoplatné rozhodnutie o výživnom, s pomermi v dobe rozhodovania súdu o návrhu na jeho zmenu, teda zistenie, či od poslednej úpravy výživného došlo k takej zmene pomerov, či už na strane rodičov alebo na strane maloletého dieťaťa, ktorá zmenu výživného odôvodňuje. Na strane detí za takéto podstatné zmeny pomerov treba považovať zvýšenie potrieb v súvislosti s pribúdajúcim vekom, ich fyzickým a duševným vyspíevaním, pokračujúcou školskou dochádzkou, či prípravou na budúce

povolanie. U rodičov za takéto podstatné zmeny pomerov treba považovať rozšírenie alebo zúženie okruhu osôb, ktorým sú povinní poskytovať výživu a zvýšenie alebo odôvodnené zníženie príjmu.

9. Poskytovanie výživného je zákonnou povinnosťou, ktorej obsahom je zabezpečiť výživu alebo životné podmienky iným. Povinnosť zabezpečenia prostriedkov pre zdravý vývoj dieťaťa prináleží rodičom. Rodičia sú povinní poskytovať deťom nielen výživu v užšom zmysle slova (stravu), ale kryť aj náklady na všetky nevyhnutné životné potreby kultúrneho človeka.

10. Od posledného rozhodnutia súdu o výživnom pre maloletého A. prešlo obdobie dvoch rokov, matka je v súčasnosti bez príjmu a žije z prostriedkov, ktoré jej zostali z predaja bytu v E. a pomáhajú jej rodičia. Na strane dieťaťa sú výdavky na zabezpečenie starostlivosti o jeho výživu porovnateľne rovnaké, ale pribudli zdravotné problémy dieťaťa, ktoré má autistické prvky správania, stále je plienkované, zaostáva vo vývoji reči a má reflux, preto potrebuje špeciálne mlieko. Matka pre nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa musí zabezpečovať rôzne vyšetrenia mimo miesta svojho bydliska, má aj náklady na pohonné hmoty na prepravu syna k lekárom a taktiež bude musieť umiestniť maloletého do špeciálnej škôlky. Náklady matky na dieťa vzrástli aj s poukazom na súčasnú spoločenskú situáciu charakterizovanú vysokou mierou inflácia a nárastom cien. Matka si časť svojej vyživovacej povinnosti plní tým, že sa o dieťa osobne stará, pričom otec žiadnym spôsobom na tejto starostlivosti neparticipuje a o dieťa nejaví ani minimálny záujem. Otec je stále bez pracovného pomeru, oženil sa a pribudla mu vyživovacia povinnosť k maloletej dcére A.. V predchádzajúcom konaní o zníženie výživného uvádzal, že ho živia matka a manželka, pričom manželka má vlastných 5 detí z predchádzajúceho vzťahu. V priebehu dvoch rokov od posledného rozhodovania súdu otec si nenašiel zamestnanie, ktoré by bolo zdrojom jeho príjmu pre zabezpečenie potrieb jeho troch maloletých detí. Matka uviedla, že v čase keď žili v spoločnej domácnosti, otec podnikal v oblasti stavebníctva a bolo zistené, že aj v súčasnosti je konateľom v spoločnostiach D., D. a H., D.. Z internetovej stránky Finstat bolo zistené, spoločnosť H., D. v roku 2015 dosiahla celkové výnosy vo výške 174 289,- eur, v nasledujúcich rokoch záznamy vedené nie sú. Otec sa v konaní k svojim aktuálnym príjmom a výdavkom nevyjadril, v predchádzajúcich konaniach uvádzal, že je nezamestnaný, nepracuje a nemá príjem. Otec nepreukázal súdu vážne zdravotné problémy, ktoré by mu bránili pracovať a získať príjem na výživu maloletých detí. Súd uplatnil princíp potenciality príjmov na strane otca dieťaťa, z ktorého vyplýva, že pri uplatnení tohto princípu príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprímerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného (maloletého dieťaťa), pričom zákon umožňuje hodnotiť nie len životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Dôvody sú v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. Otec žije v E., v minulosti podnikal a pracoval v oblasti stavebníctva a preto súd dospel k názoru že je v jeho schopnostiach a možnostiach dosiahnuť príjem na úrovni priemernej mzdy v SR, ktorá podľa Štatistického úradu bola počas 3. štvrťroka 2023 vo výške 1 403 eur, takže spolu s daňovým bonusom na 3 maloleté deti je schopný dosiahnuť príjem vo výške cca 1400,- eur mesačne. Podľa Metodiky Ministerstva spravodlivosti SR pre výpočet výživného rodičov k deťom by výživné pre dieťa vo veku 3 roky pri 3 vyživovacích povinnosti malo predstavovať 9 % z jeho čistého príjmu, čo z potenciálneho príjmu otca vo výške 1400,- eur predstavuje sumu cca 130,- eur. Na základe týchto dôvodov súd zvýšil výživné zo strany otca pre maloletého A. zo sumy 80,- eur na sumu 130,- eur mesačne od 18.07.2023.

11. Dlžné výživné za obdobie od 18.07.2023 do 05.02.2024 súd vyčíslil na sumu 320,90 eur (za júl 2023 suma 20,90 eur, za august 2023 – január 2024 suma 50,- eur x 6 mesiacov, spolu 300,- eur), ktoré uložil otcovi zaplatiť do 31.03.2024.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.